

STORTINGET

Representantforslag 18 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Abid Raja, Emma Georgina Lind og Grunde Almeland

Dokument 8:18 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Raja, Emma Georgina Lind og Grunde Almeland om satsing på forebygging av negative konsekvenser som følge av foreldres uhelse de første 1 001 dagene av barns liv – fra svangerskapet til barnet fyller to år, for hele familien.

Til Stortinget

Bakgrunn

Forskning viser at foreldre som opplever trygghet og omsorg, blir rustet til å gi trygghet og omsorg videre. De første 1 001 dagene, tiden gjennom svangerskapet til og med barnet fyller to år, har avgjørende betydning for barnets helse og livskvalitet. Det gjør at det er viktig å gi omfattende støtte til foreldre i barnets 1 001 første levedager og forbedre kvaliteten på tjenester for små barn og deres familier gjennom å sørge for lavterskel hjelpe-tilbud og lik tilgjengelighet til tjenestene.

Alle som har tatt med seg en liten bylt hjem fra fødeavdelingen, vet at man er stolt, spent og livredd på én gang når man går ut døren. Det er utfordrende å føle at man skal klare foreldrerollen alene. Det kan være tabu å ikke føle seg lykkelig og sprudlende med små barn hjemme. Det kan oppleves som flaut, gjøre at en føler stigma og føler seg utilstrekkelig. Det er sårt og vondt å oppleve at det som skal være den perfekte barseltiden, ikke blir det. Det kan også få store konsekvenser for både barn, mor, familien og storsamfunnet. Mange føler at dette bør man takle selv. Da er det viktig at hjelpen er

lavterskel, tilfredsstillende og tilgjengelig for de familierne som trenger det.

Når gravide og foreldre med små barn strever, viser forskning at norsk helsepersonell fortsatt mangler rutiner for å fange opp disse. At de som opplever å ha det vanskelig, ikke vet hvor de kan henvende seg. Det mangler kontinuitet og kommunikasjon mellom tjenestene. Den stadig kortere liggetiden på sykehusene er ikke kompensert for med bedre oppfølging etter at man kommer hjem. Det er fortsatt kapasitetsmangel i psykiske helsetjenester ute i kommunene, og førstelinjetjenesten mangler kunnskap om foreldres psykiske helse. Det var først i 2021 at psykisk helse ble innlemmet i Helseledelse og omsorgstjenester, og en fastlege vil i dag etter å ha gjennomført sin utdanning, kun ha hatt én time undervisning om foreldres psykiske helse.

Dersom man ikke lykkes bedre med å ta vare på foreldrene, får dette også konsekvenser for barna. Nordisk ministerråd har publisert to rapporter for å fremme tiltak som støtter følelsesmessig utvikling og god psykisk helse de første 1 001 dagene av barnets liv. Arbeidet ble lansert i 2022 og viser at tjenestetilbudet er begrenset, og at det er flere tiltak som utøves i praksis med manglende, svak eller ingen evidens for at de fungerer.

Foreldrene er vanligvis de viktigste omsorgspersonene i et barns liv. Dersom man ikke lykkes bedre med å ta vare på foreldrene, får dette også konsekvenser for barnas utvikling og storsamfunnet. Det er på tide at kunnskapen vi har om denne periodens viktighet og manglene i dagens oppfølging, får større plass i diskusjonen om politiske prioriteringer. Man trenger å tenke nytt om sammensetningen av hjelpesystemene. Det holder ikke at bare helsetjenester, Nav, barnevern eller familievern ser problemstillingen alene. For å få det overordnede blikket på problemstillingen kreves det

tverrsektoriell satsing – fordi dersom begrep som tidlig innsats og forebygging skal være meningsbærende, må forebyggingen starte og styrkes i den perioden av livet man vet er helt avgjørende for barna og familiene: De 1 001 første dagene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen legge fram en stortingsmelding om forebygging av negative konsekvenser som følge av foreldres uhelse de første 1001 dagene av barns liv – fra svangerskapet til barnet fyller 2 år, for hele familien.

13. oktober 2022

Abid Raja

Emma Georgina Lind

Grunde Almeland